

ชื่อเรื่อง : รูปแบบการพัฒนาทิวทัศน์ธรรมชาติระดับชุมชน

ผู้วิจัย : พระสารกิจประยุต (กาบ ฐานทศโต/วังหอม)

ปริญญา : ปร.ด. (นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วิมลมาศ ปฐมวณิชกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผศ.ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักเบญจศีล เบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 2. พัฒนารูปแบบทิวทัศน์ธรรมชาติระดับชุมชนตำบลท่าสองคอน 3. เพื่อขับเคลื่อน “ทิวทัศน์ธรรมชาติระดับชุมชน” ในพื้นที่วัดขุนพรหมคำรี ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม และ 4. ขยายผลรูปแบบทิวทัศน์ธรรมชาติระดับชุมชนสู่การสร้างชุมชนเครือข่ายทิวทัศน์ธรรมในพื้นที่อื่น ๆ วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในระยะที่ 1 และ 3 ได้แก่ พุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมโครงการวัดวิถีพุทธ เปิดวัดอาทิตย์ ณ วัดขุนพรหมคำรี จำนวน 30 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ขยายผลในระยะที่ 4 พุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมโครงการวัดวิถีพุทธ เปิดวัดอาทิตย์ ณ วัดมหาชัย จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ รูปแบบการพัฒนาทิวทัศน์ธรรมชาติระดับชุมชน และแบบประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบทิวทัศน์แบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน แบบวัดคุณสมบัติทิวทัศน์ธรรมชาติระดับชุมชน และแบบสังเกตพฤติกรรมศีลธรรมระดับชุมชน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ (%) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอผลการวิจัยแบบตารางและการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และแนวทางการพัฒนาชุมชนตำบลท่าสองคอน ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผลการจัดสนทนากลุ่มชุมชนตำบลท่าสองคอน ได้ปฏิบัติ

ตามหลักเบญจศีล และเบญจธรรม 5 ข้อ และสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข แต่มีปัญหาและอุปสรรคของบุคคลในการปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล และเบญจธรรม คือ ศีลข้อที่ 5 การดื่มสุรา เด็กและเยาวชนถูกชักชวนจากเพื่อน ลอกเลียนแบบจากสื่อสารมวลชน และผู้ปกครองปฏิบัติตนดื่มสุราและปฏิบัติตนไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 83.33 ศีลข้อที่ 1 เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมชอบทรมาณสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 66.66 และศีลข้อที่ 2 ชุมชนยังมีการลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ในส่วนแนวทางที่ต้องการพัฒนาชุมชนตามหลัก เบญจศีล เบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า 1) ชุมชนมีปัจจัยเอื้อ คือ มีวัดชุมชนพรหมดำริที่ได้จัดทำโครงการ วัชวิถีพุทธ 2) ต้องการบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นทูตศีลธรรมระดับชุมชน ทุกเพศทุกวัย คิดเป็นร้อยละ 100.0 และเป็นบุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้ถ่ายทอดที่ดี โดยการมีความรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วยหลักเบญจศีล และเบญจธรรม คิดเป็นร้อยละ 83.33 3) ต้องเป็นบุคคลที่ต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นด้วยความเสียสละด้วยความเต็มใจ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 4) ต้องผ่านการอบรมจากหลักสูตรที่วัด กำหนดให้ร้อยละ 76.66

2. ผลการพัฒนารูปแบบทูตศีลธรรมระดับชุมชนตำบลท่าสองคอน พบว่า รูปแบบทูตศีลธรรมระดับชุมชนมีความเหมาะสม 0.86 มีองค์ประกอบ 5 รูปแบบ ตาม TAKAB model คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีการสร้างรูปแบบ 2) คุณสมบัติของทูตศีลธรรมระดับชุมชน มีคุณสมบัติ 5 ประการ คือ T-Teacher ความเป็นครู A-Attitude มีเจตคติที่ดี K-Knowledge มีความรู้ ความเข้าใจ A-Awareness มีความตระหนักในการเป็นทูต B-Best การปฏิบัติหน้าที่ทูตให้ดีที่สุด และ 3) กระบวนการถ่ายทอดรูปแบบทูตศีลธรรมระดับชุมชนด้วยหลักสูตรฝึกอบรม โดยหลักสูตรมีองค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เนื้อหา สื่อที่ใช้ และการประเมินผล 4) การทดลองใช้รูปแบบ และ 5) การประเมินผลรูปแบบ

3. ผลการขับเคลื่อน ทูตศีลธรรมระดับชุมชนในพื้นที่วัดชุมชนพรหมดำริ ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ที่เข้ารับการอบรมตามรูปแบบทูตศีลธรรมระดับชุมชน จำนวน 30 คน มีคะแนนหลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่ม และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบทูตศีลธรรมระดับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือกิจกรรมการอบรม และการบริหาร โครงการ ส่วนอยู่ในระดับมาก มีด้านความรู้ เนื้อหาการจัดการอบรม

4. ผลการใช้รูปแบบการขยายผลทูตศีลธรรมระดับชุมชน ในวัดมหาชัย พบว่า ทูตศีลธรรมที่เข้ารับการอบรม จำนวน 20 คน มีคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่ม

จ

มีความพึงพอใจต่อรูปแบบทศศีลธรรมระดับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณารายด้านมี 2 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมการอบรม และการบริหารโครงการส่วนด้านความรู้เนื้อหาการอบรมอยู่ในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE : A Model for Development of Local Moral Ambassadors

AUTHOR : Phrakru Sarakit Prayuth (Kab Tanatatto/ Wanghom)

DEGREE : Ph.D. (Innovation for Local Development)

ADVISOR : Asst.Prof.Dr.Wimonmas Pathomwanichkul Major Advisor

Asst.Prof.Dr.Prasopsook Rittidet Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

This research aimed to 1) investigate application of the Sufficiency Economy Philosophy with the Five Precepts Principles in Ta Songkorn Community and seek guidelines for community development based on these principles; 2) develop a model for development of Ta Songkorn moral ambassadors; 3) try out the model for development of local moral ambassadors at Wat Khunprom Dumri, Tambon Ta Songkorn, Muang District, Maha Sarakham Province; and 4) implement the model and expand the network of moral ambassadors in other local areas. This mixed method of quantitative and qualitative research was conducted in 4 phases, with the target group for Phase 1 and 3 consisting of 30 Buddhist practitioners at Wat Khun Prom Dumri, and the other target group consisting of 20 practitioners participating in the implementation of the model. The instruments used in this study were a model for development of local moral ambassadors, a model evaluation form, a satisfaction questionnaire, a test for assessing knowledge before and after training, a form for determining characteristics of local moral ambassadors, and a moral behavior observation form. The statistics used in this study were mean, percentage, and standard deviation; and research results were presented in tables and descriptive analyses. Findings reveal that the target group apply the Five Precepts and Dharma principles in consistence with the 3 loops 2 conditions of the sufficiency economy principles. Problems and constraints in observing the Fifth Precept (refraining from alcoholic drinks) were due to their friends' persuasion, imitating what is perceived in mass media, and parents' alcoholic drinking behavior

(83.33%); in the First Precept (refraining from harming or killing lives), due to some children and youths' pleasure in killing and torturing animals (66.66 %); and in the Second Precept (refraining from stealing), as seen in some cases of thefts or stealing in the community (50.00 %). Regarding community development based on the Five Precepts and Dharma principles and the Sufficiency Economy, the study reveals the following suggestions: 1) the community has a supporting factor in having Wat Khunprom Dumri to organize the buddhist Oriented Sunday School Project; 2) there should be local moral ambassadors of all ages and genders (100%); 3) the moral ambassadors should possess knowledge-transfer ability in the sufficiency economy and the Five Precepts and Dharma Principles (83.33%); 3) they must be role models for public services and willingness to sacrifice (80.00%); and 4) they must participate in the training program organized by the temple (76.66%).

2. The developed model was evaluated as being appropriate (0.86) and consists of the following elements : 1) Principles and Theories in Constructing a Model; 2) Five Characteristics of Local Moral Ambassadors: T-Teacher, A-Attitude, K-Knowledge, A-Awareness, and B-Best; 3) the training process for local moral ambassadors consists of five elements: Rationale, Vision, Missions, Objectives, Contents, Instructional Media, and Evaluation; 4) Implementation of the model; and 5) Model Evaluation using the program evaluation form.

3. Regarding the tryout of the model at Wat Khun Prom Dumri, Tambon Ta Songkorn, Muang District, Maha Sarakham Province, 30 participants of the training were assessed by using the evaluation form to determine characteristics of local moral ambassadors, a test for assessing participants' knowledge before and after the training, the behavior observation form, and the satisfaction questionnaire. The results showed that all the trainees passed the criteria with increased post-test achievement in every aspect of knowledge; and their overall satisfaction with the developed model was found at the highest level, with the following 2 specific aspects found at the highest level: training activities and project management, while knowledge and contents were determined at the high level.

4. Results of the model implementation at Wat Mahachai , a temple in another local area, reveal that the overall satisfaction of the participants was found at the highest level; two

specific aspects, activities and project management were found at the highest level while the knowledge and contents were determined at the high level of satisfaction.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY